

Облікова картка дисертації

I. Загальні відомості

Державний обліковий номер: 0825U003462

Особливі позначки: відкрита

Дата реєстрації: 15-08-2025

Статус: Наказ про видачу диплома

Реквізити наказу МОН / наказу закладу: Наказ №469-34 від 19.09.2025

II. Відомості про здобувача

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Бондаренко Максим Олегович

2. Maksym O. Bondarenko

Кваліфікація:

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Вид дисертації: доктор філософії

Аспірантура/Докторантура: так

Шифр наукової спеціальності: 035

Назва наукової спеціальності: Філологія

Галузь / галузі знань: гуманітарні науки

Освітньо-наукова програма зі спеціальності: Філологія

Дата захисту: 01-09-2025

Спеціальність за освітою: Філологія

Місце роботи здобувача:

Код за ЄДРПОУ:

Місцезнаходження:

Форма власності:

Сфера управління:

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

III. Відомості про організацію, де відбувся захист

Шифр спеціалізованої вченої ради (разової спеціалізованої вченої ради): PhD 9334

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

IV. Відомості про підприємство, установу, організацію, в якій було виконано дисертацію

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

V. Відомості про дисертацію

Мова дисертації: Українська

Коди тематичних рубрик: 16.21, 17.71

Тема дисертації:

1. Компаративні паремійні одиниці в мовній картині світу українців XIX ст.: семантика, структура, регіональні особливості
2. Comparative paremiological units in the linguistic picture of the world of Ukrainians of the 19th century: semantics, structure, regional features

Реферат:

1. Пропонована дисертація – комплексне дослідження місця і ролі компаративних паремій у мовній картині світу українців XIX ст. Мета пропонованої роботи полягала в з'ясуванні семантичних, структурних і регіональних мовних особливостей порівняльних паремій, виявленні мовної специфіки експліцитних способів вираження компаративності в аналізованих одиницях, а також у моделюванні онімного простору прислів'їв і приказок, засвідчених у XIX ст., та визначенні ролі прецедентних онімів, що входять до складу цих народних висловів. Проведене дослідження дало змогу на паремійному матеріалі розглянути лінгвальну природу категорії компаративності в українській лінгвістиці, визначити й схарактеризувати екстра- та інтралінгвальні чинники, що впливали на процес формування компаративних паремій у мовній картині світу

наших предків. Паремії, відповідно до усталеної в мовознавстві думки, витлумачено як здебільшого лаконічні, влучні, вільно відтворювані, часто з дидактичною настановою вислови народного походження, основою для виникнення яких стали суспільно-історичні чи соціально-побутові події, філософські роздуми українців минулого про життя, спроби краще пізнати світ природи тощо. З-поміж основних ознак паремії визначено такі: афористичність, усталеність, відтворюваність, узагальнене значення, повчальність, лаконічність, цілісність значення, відносну стійкість форми тощо. Наукова новизна результатів дослідження полягає у спробі комплексного аналізу компаративних паремій з позицій історичної фразеології, лексикології, а також лінгвокультурології й етнолінгвістики. Уперше в лінгвістиці визначено роль компаративних паремій у мовній практиці українців XIX ст., шляхом аналізу структурних, семантичних, регіональних особливостей досліджуваних одиниць реконструйовано окремі фрагменти мовної та концептуальної картин світу наших предків.

2. The dissertation proposed is a comprehensive study of the place and role of comparative paremias in the linguistic picture of the Ukrainians' world of the 19th century. The aim of the work proposed was to clarify the semantic, structural and regional linguistic features of comparative paremias, to identify the linguistic specificity of explicit ways of expressing comparability in the analyzed units, as well as to model the onymic space of proverbs and sayings attested in the 19th century, and to determine the role of precedent onyms that are part of these folk sayings. The research made it possible to consider the linguistic nature of the category of comparability in Ukrainian linguistics using paremia material, to identify and characterize extra- and intralingual factors that influenced the process of forming comparative paremias in the linguistic picture of the world of our ancestors. Paremias, according to established scientific opinion, are interpreted as mostly laconic, apt, freely reproducible, often with a didactic instruction, sayings of folk origin, the basis for the emergence of which were socio-historical or socio-everyday events, philosophical reflections of Ukrainians of the past about life, attempts to better understand the world of nature, etc. Among the main features of paremias are the following: aphoristic nature, constancy, reproducibility, generalized meaning, instructiveness, laconicity, integrity of meaning, relative stability of form, etc. The scientific novelty of the results of the study lies in the attempt to analyze comprehensively comparative paremias from the standpoint of historical phraseology, lexicology, as well as linguoculturology and ethnolinguistics. For the first time in linguistics, the role of comparative paremias in the linguistic practice of Ukrainians of the 19th century was determined, and by analyzing the structural, semantic, and regional features of the investigated units, individual fragments of the linguistic and conceptual worldview of our ancestors were reconstructed.

Державний реєстраційний номер ДіР:

Пріоритетний напрям розвитку науки і техніки: Фундаментальні наукові дослідження з найбільш важливих проблем розвитку науково-технічного, соціально-економічного, суспільно-політичного, людського потенціалу для забезпечення конкурентоспроможності України у світі та сталого розвитку суспільства і держави

Стратегічний пріоритетний напрям інноваційної діяльності: Не застосовується

Підсумки дослідження: Нове вирішення актуального наукового завдання

Публікації:

- Бондаренко М. О. Семантика і лінгвокультурний потенціал компаративних паремій (на матеріалі збірки Матвія Номиса «Українські приказки, прислів'я і таке інше»). Українська мова. 2023. Вип. 1(85). С. 114–124. DOI: <https://doi.org/10.15407/ukrmova2023.01.114>
- Бондаренко М. Онімний простір українських компаративних паремій (на матеріалі збірки Матвія Номиса «Українські приказки, прислів'я і таке інше»). Українське мовознавство. 2023. Вип. 1(53). С. 120–134. DOI: [https://doi.org/10.17721/um/53\(2023\).120-134](https://doi.org/10.17721/um/53(2023).120-134)

- Бондаренко М. Варіативність українських компаративних паремій: регіональні особливості в лінгвістичному висвітленні. Науковий вісник Ужгородського університету. Серія: Філологія. 2024. Випуск 1(51). С. 66–73. DOI: [https://doi.org/10.24144/2663-6840.2024.1.\(51\).66-73](https://doi.org/10.24144/2663-6840.2024.1.(51).66-73)
- Бондаренко М. Експліцитні способи вираження компаративності в українських пареміях XIX століття. Українське мовознавство. 2024. Вип. 1(54). С. 141–159. DOI: [https://doi.org/10.17721/um/54\(2024\).141-159](https://doi.org/10.17721/um/54(2024).141-159)

Наукова (науково-технічна) продукція:

Соціально-економічна спрямованість:

Охоронні документи на ОПІВ:

Впровадження результатів дисертації: Впровадження не планується

Зв'язок з науковими темами:

VI. Відомості про наукового керівника/керівників (консультанта)

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Гнатюк Лідія Павлівна
2. Lidia P. Hnatiuk

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VII. Відомості про офіційних опонентів та рецензентів

Офіційні опоненти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Венжинович Наталія Федорівна
2. Nataliia F. Venzhynovych

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-0230-4118

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Державний вищий навчальний заклад "Ужгородський національний університет"

Код за ЄДРПОУ: 02070832

Місцезнаходження: вул. Підгірна, буд. 46, Ужгород, Ужгородський р-н., 88000, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Коваленко Наталія Дмитрівна

2. Nataliya D. Kovalenko

Кваліфікація: д.філол.н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0002-7810-1982

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка

Код за ЄДРПОУ: 02125616

Місцезнаходження: вул. Огієнка, буд. 61, Кам'янець-Подільський, Кам'янець-Подільський р-н., 32300, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Космеда Тетяна Анатоліївна

2. Tetyana A. Kosmeda

Кваліфікація: д. філол. н., професор, 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: Не застосовується

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Донецький національний університет імені Василя Стуса

Код за ЄДРПОУ: 02070803

Місцезнаходження: вул. 600-річчя, буд. 21, Вінниця, Вінницький р-н., 21021, Україна

Форма власності: Державна

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR:

Рецензенти

Власне Прізвище Ім'я По-батькові:

1. Сизонов Дмитро Юрійович

2. Dmytro Y. Syzonov

Кваліфікація: д. філол. н., доц., 10.02.01

Ідентифікатор ORCID ID: 0000-0003-1162-2182

Додаткова інформація:

Повне найменування юридичної особи: Київський національний університет імені Тараса Шевченка

Код за ЄДРПОУ: 02070944

Місцезнаходження: вул. Володимирська, буд. 60, Київ, 01033, Україна

Форма власності:

Сфера управління: Міністерство освіти і науки України

Ідентифікатор ROR: Не застосовується

VIII. Заключні відомості

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
голови ради**

Даниленко Людмила Іванівна

**Власне Прізвище Ім'я По-батькові
головуючого на засіданні**

Даниленко Людмила Іванівна

**Відповідальний за підготовку
облікових документів**

Денисова Наталія Анатоліївна

Реєстратор

УкрІНТЕІ

**Керівник відділу УкрІНТЕІ, що є
відповідальним за реєстрацію наукової
діяльності**

Юрченко Тетяна Анатоліївна